

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2021-12-10
Stockholm

Mål nr
M 1812-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-02-06 i mål nr M 4118-19,
se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Länsstyrelsen i Skåne län
2. Älvräddarnas Samorganisation

Motpart

CG

Ombud: VF

SAKEN

Anmälan till den nationella planen för moderna miljövillkor avseende Forshults
kvarn på fastigheten A i Kristianstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööver-
domstolen Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 8 augusti 2019, dnr 531-19918-2019,
att Forshults kvarn inte ska omfattas av den nationella planen för moderna
miljövillkor.

Dok.Id 1677898

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

Genom länsstyrelsens beslut den 21 januari 2015, som överprövades av mark- och miljödomstolen i dom den 15 september 2015 (mål nr M 865-15), förbjöds CG att vid Forshults kvarn bedriva vattenavledning för turbindrift samtidigt som han förelades att ansöka om tillstånd till dämning av vattnet. Det angavs att förbudet/ föreläggandet inte gällde om han senast 12 månader från laga kraft ansökte om tillstånd till hela vattenverksamheten. Något tillstånd söktes inte och förbudet började därför gälla den 6 oktober 2016.

Genom det nu överklagade beslutet den 8 augusti 2019 har länsstyrelsen beslutat att Forshults kvarn inte uppfyller förutsättningarna för att omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor. Som skäl har länsstyrelsen angett bl.a. att Forshults kvarn omfattas av ett lagakraftvunnet förbud avseende turbindrift och att anläggningen inte bedöms utgöra en elproducerande enhet enligt 11 kap. 6 § första stycket punkten 1 miljöbalken. Då det ursprungligen är fråga om en kvarn vid vilken turbiner senare installerats är anläggningen inte heller en sådan som avses i 11 kap. 6 § första stycket punkten 2 miljöbalken. Verksamheten bedöms därför inte uppfylla kraven i 36 § punkten 1 förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter, FVV.

Mark- och miljödomstolen har, med upphävande av länsstyrelsens beslut, funnit att Forshults kvarn utgör en sådan vattenverksamhet som avses i 11 kap. 6 § miljöbalken och att verksamheten uppfyller samtliga krav i 36 § FVV för att omfattas av den nationella planen. Då länsstyrelsen administrerar anmälningar till den nationella planen har ärendet återförvisats dit för fortsatt handläggning.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Skåne län och Älvräddarnas Samorganisation (Älvräddarna) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa länsstyrelsens beslut att avslå anmälan av Forshults kvarn till den nationella planen för moderna miljövillkor.

CG har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande:

Såväl lagstiftning som praxis är tydlig med att det är pågående elproducerande verksamheter som avses i 11 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Eftersom det inte sker någon elproduktion vid Forshults kvarn är inte heller den dämning som sker på platsen ett led i en elproduktion. Den tolkning mark- och miljödomstolen gör medför att alla dämmen vid vilka det går att avleda vatten för elproduktion (även om de inte används för det och inte var tillkomna för det) faller under definitionen i 11 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Det är inte intentionen med lagstiftningen. Forshults kvarn producerar inte någon el och har inte gjort det sedan flera år tillbaka. Kvarnen var inte heller vid dess tillkomst avsedd för elproduktion. Den dämningpåverkan som idag sker är en konsekvens av den tidigare kvarnverksamheten och dämningen omfattas därför inte av definitionen i 11 kap. 6 § första stycket 2 miljöbalken.

Verksamhetsutövaren framför att det enbart är en följd av länsstyrelsens föreläggande att det inte bedrivs någon elproduktion sedan flera år tillbaka, ett föreläggande som nu ifrågasätts av verksamhetsutövaren. Det ska i detta sammanhang framhävas att föreläggandet är lagligen grundat. Ett föreläggande som utfärdades 2015 och som samma år fastställdes av domstol kan inte förväntas ta hänsyn till eventuella kommande lagändringar. Verksamhetsutövaren har därmed haft en skyldighet att efterkomma föreläggandet och upphöra med vattenavledning för turbindrift. Att turbindriften upphört till följd av ett myndighetsföreläggande ändrar inte den omständighet att verksamheten i samband med anmälan till den nationella planen inte var elproducerande, vilket är vad som ska bedömas i samband med en sådan anmälan. Det rör sig alltså om en verksamhet som har lagts ned och upphört och inte ett tillfälligt stopp till följd av pågående reparationer eller liknande vid den pågående verksamheten. Det har därför funnits fog för att avslå anmälan av Forshults kvarn till den nationella planen.

Älvräddarna har anfört bl.a. följande:

Turbindriften vid Forshults kvarn upphörde 2016 och den vattenverksamhet som ursprungligen bedrevs där var inte avsedd för produktion av vattenkraftsel. Av lagstiftningens ordalydelse och förarbeten framgår att det är ovidkommande om det finns anläggningsdelar vilka hade kunnat producera, eller tidigare har producerat, vattenkraftsel. Det är den verksamhet som bedrivs som bestämmelserna avser. Detta tydliggörs också av lagstiftarens exemplifiering i prop. 2017/2018:243 s. 199 av vilka vattenverksamheter som avses i 11 kap. 6 § första stycket 2 miljöbalken.

Om Forshults kvarn skulle omfattas av den nationella planen kan verksamheten med stöd av gällande praxis angående tolkningen av 11 kap. 27 § andra stycket miljöbalken komma tillåtas att påbörjas igen. Detta skulle resultera i att vatten inom Natura 2000-området kommer att regleras till förmån för kraftverkets drift och avledas till det utpekade området med betydande miljöpåverkan som följd i strid med 4 kap. 8 § och 7 kap. 28 a § miljöbalken. Den som påstår att en verksamhet bedrivs i enlighet med en äldre rättighet enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken, MP, har bevisbördan för detta. Nämnada bestämmelse trädde i kraft 1 januari 2019 och tar sikte på en verksamhet som bedrivs i enlighet med en äldre rättighet. Vid ikraftträdandet hade avledning av vatten för elproduktion redan upphört vid Forshults kvarn.

CG har anfört bl.a. följande:

Forshults kvarn har producerat el ända fram till dess att domen om förbud mot fortsatt produktion vann laga kraft, vilket var 2016. Han valde i det läget att inte bryta mot förbudet. Anläggningen kan när som helst starta upp och börja producera kraft. Det är alltså enbart länsstyrelsens tidigare beslut som har hindrat produktion av el. Här ska särskilt anmärkas att beslut om att hindra en kraftproducerande anläggning att fortsätta sin verksamhet idag inte är möjligt att meddela. Det framgår tydligt av Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 747-19. Så i grunden är det fråga om ett tidigare beslut om att stoppa produktionen som i dagsläget inte skulle kunna meddelas.

De anläggningar som Mark- och miljööverdomstolen har tagit ställning till i tidigare avgöranden har haft klart längre avbrott för produktion än Forshults kvarn. De av motparterna åberopade skrivningarna i förarbetena kan lika gärna sägas styrka hans egen uppfattning om hur aktuell fråga ska bedömas. Enligt lagstiftaren ska vattenregleringen ske för produktion av vattenkraftsel och verksamheten ska ha detta syfte vilket är fallet med Forshults kvarn. Att elproduktion inte sker just nu beror inte på att det saknas anläggningsdelar eller att andra åtgärder måste vidtas som omfattar själva vattenverksamheten utan det beror endast på beslutet om förbud.

Den nationella planen är ett mycket ambitiöst förfarande som lagstiftaren sjösatt för att tillse att alla kraftverk ska få moderna miljövillkor. Centrala frågeställningar som avses hanteras inom ramen för dessa omprövningar är hur största möjliga miljönytta går att förena med fortsatt produktion av el vid befintliga kraftverk. För att det överhuvudtaget ska vara möjligt att genomföra omprövningar så måste en tågordning skapas där inte alla omprövningar görs på en gång. Det är bl.a. ur det perspektivet som regeln i 11 kap. 27 § andra stycket miljöbalken ska förstås. Alla ska få sin möjlighet till omprövning och i väntan på detta ska aktuella verksamheter få fortgå. Genom införandet av 5 a § MP har förtydligats att alla kraftverk som har stöd i äldre rättigheter har ett tillstånd enligt miljöbalken. Att hindra en verksamhet med befintligt tillstånd är endast möjligt under vissa väldigt speciella villkor, något som självklart inte kan komma i fråga för centrala delar av Sveriges energiproduktion om nu alla kraftverk skulle få avsluta sin verksamhet i väntan på omprövning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Genom lagakraftvunnet avgörande från 2015 är vattenverksamhet i form av vattenavledning för turbindrift förbjuden vid Forshults kvarn sedan den 6 oktober 2016. CG har uppgett att verksamheten upphörde när förbudet började gälla. Frågan är om verksamheten uppfyller förutsättningarna för att omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor. För att avgöra den frågan krävs en genomgång av de vattenrättsliga regler som gäller efter ändringarna som trädde i kraft den 1 januari 2019.

Tillstånds- och anmälningsplikt för vattenverksamhet regleras i 11 kap. 9 – 16 §§ miljöbalken under ett avsnitt med rubriken ”Tillstånds- och anmälningsplikt för vattenverksamhet”. Av 11 kap. 9 § miljöbalken följer att det krävs tillstånd för att få bedriva en vattenverksamhet. Undantag från tillståndsplikten gäller om det i enlighet med 11 kap. 12 § miljöbalken är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena eller om verksamheten är anmälningspliktig enligt föreskrifter meddelade enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken.

Ett tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken omfattas av rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken beträffande de frågor som har prövats. Enligt 5 § MP gäller detsamma tillstånd meddelade enligt viss angiven äldre lagstiftning, t.ex. de tidigare gällande vattenlagarna. Genom 5 a § MP, som trädde i kraft den 1 januari 2019, stadgas numera att en verksamhet som bedrivs i enlighet med en urminnes hävd, ett privilegiebrev eller en annan sådan särskild rättighet att förfoga över vattnet som avses i 2 kap. 41 § vattenlagen (1918:523) ska anses bedrivas med stöd av en rättighet som har tillkommit enligt motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Sådana särskilda rättigheter jämställs således, i rättskraftshänseende, med tillstånd (se prop. 2017/18:243 s. 110 f.). Bestämmelsen i 24 kap. 1 § miljöbalken ger som utgångspunkt verksamhetsutövaren rätt att bedriva verksamheten vidare oförändrad i enlighet med tillståndet eller rättigheten och begränsar, i förhållande till de frågor som har prövats, exempelvis tillsynsmyndighetens möjlighet att utifrån dagens miljökrav kräva ytterligare skyddsåtgärder. En sådan uppdatering av ett äldre tillstånd till dagens miljökrav har tidigare förutsatt att myndigheten ansöker om omprövning enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Den 1 januari 2019 infördes dock nya vattenrättsliga regler som innefattar en skyldighet för verksamhetsutövare att förse vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel med moderna miljövillkor. Skyldigheten framgår av 11 kap. 27 § miljöbalken, under ett nytt avsnitt med rubriken ”Moderna miljövillkor”, och har följande lydelse:

Den som bedriver en tillståndspliktig vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel ska se till att verksamheten har moderna miljövillkor. Med detta avses att tillståndets villkor eller bestämmelser till skydd för människors hälsa och miljön har bestämts enligt denna balk genom en

dom eller i ett beslut som inte är äldre än fyrtio år. Om det i tillståndet för verksamheten har bestämts en annan tid för översyn av miljövillkoren, ska dock den tiden gälla.

Trots första stycket får en verksamhet bedrivas till dess en prövning är klar, om

(1) verksamhetsutövaren har ansökt om tillstånd eller omprövning för att förse verksamheten med moderna miljövillkor, eller

(2) verksamheten omfattas av en nationell plan för moderna miljövillkor enligt föreskrifter som regeringen meddelar och verksamhetsutövaren inte är försenad med att ansöka om prövning enligt planen.

Genom 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken har således införts en skyldighet för verksamhetsutövare avseende vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel att från och med den 1 januari 2019 se till att de villkor och bestämmelser som finns i tillståndet till verksamheten är ”moderna”, dvs. är beslutade enligt miljöbalken och därefter inte är äldre än fyrtio år. I förarbetena anges att det är villkor och bestämmelser som avses med begreppet ”moderna miljövillkor” (se prop. 2017/18:243 s. 201 och 339). Skyldigheten, som innebär en inskränkning av tillståndets rättskraft, medför att uppdateringen till moderna miljövillkor sker på verksamhetsutövarens initiativ. Den gäller bara vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel, som definieras i 11 kap. 6 § miljöbalken. Enligt definitionen i nämnda bestämmelse avses vattenverksamhet som innebär vattenreglering, vattenbortledning, vattenöverledning eller annan påverkan på vattnets flöde och (1) är avsedd för produktion av el genom omvandling av energi i strömmande vatten, eller (2) när verksamheten påbörjades var avsedd för sådan produktion.

Uppdateringen till moderna miljövillkor är tänkt att ske genom att verksamhetsutövaren ansöker om omprövning enligt en ny regel i 24 kap. 10 § miljöbalken (se t.ex. prop. 2017/18:243 s. 1, 78, 82 ff., 119 och 177). I regeln stadgas att efter en ansökan om omprövning av en vattenverksamhet för sådana miljövillkor som avses i 11 kap. 27 § miljöbalken ska tillståndsmyndigheten upphäva, ändra och besluta nya bestämmelser och villkor i den utsträckning som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Vidare regleras under vilka förutsättningar bestämmelser och villkor som innebär att verksamheten avsevärt försvåras får beslutas och när tillståndsmyndigheten ska återkalla tillståndet. Vid omprövning enligt 24 kap. 10 § miljöbalken uppställs inte, till skillnad från vad som gäller vid tillståndsprövning enligt

11 kap. 9 § miljöbalken, något obligatoriskt krav på samråd och miljökonsekvensbeskrivning och det finns inte heller någon skyldighet för sökanden att svara för motpartens rättegångskostnader (6 kap. 20 § andra stycket samt 25 kap. 1 § och 2 § miljöbalken). Som skäl för sistnämnda ordning anges i förarbetena bl.a. att målen är av begränsad omfattning eftersom de endast handlar om att uppdatera de villkor och andra bestämmelser i tillståndet som avser miljöskyddet (se prop. 2017/18:243 s. 127).

I förarbetena finns inte något resonemang om att regeln i 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken skulle ersätta 11 kap. 9 § miljöbalken för vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel och således skulle reglera när en sådan verksamhet är skyldig att söka tillstånd för att få bedrivas. Tvärtom anges att tillståndsplikten framgår av 11 kap. 9 § miljöbalken med de avgränsningar som kan följa av föreskrifter meddelade med stöd av 9 a § (se prop. 2017/18:243 s. 201). Det förhållandet att prövningen för att förse en verksamhet med moderna miljövillkor är tänkt att ske genom omprövning, som ju förutsätter att det finns ett grundtillstånd att ompröva, ger ytterligare stöd för att 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken inte innefattar någon reglering av tillståndsplikten avseende vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel. Tillståndsplikten och dess undantag regleras alltså i ovan nämnda 11 kap. 9 – 16 §§ miljöbalken. Den nytillkomna skyldigheten i 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken förutsätter för sin tillämplighet att det finns något tillstånd eller därmed jämställd rättighet att uppdatera med moderna miljövillkor och gäller således utöver kravet på tillstånd.

I 11 kap. 27 § andra stycket miljöbalken, som inleds med orden ”Trots första stycket...”, regleras vilka undantag som finns i förhållande till skyldigheten i paragrafens första stycke att vid ikraftträdandet den 1 januari 2019 ha moderna miljövillkor. Om inte andra stycket hade funnits skulle verksamhetsutövare med äldre tillstånd eller rättigheter behövt ha moderna miljövillkor redan vid ikraftträdandet. Eftersom 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken, i enlighet med vad som redogjorts för ovan, inte reglerar tillståndsplikten för vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel kan andra stycket, som anger vilka undantag som finns i förhållande till första stycket, följaktligen inte heller reglera vilka verksamheter som får bedrivas utan tillstånd. Någon rätt att bedriva tillståndspliktigt vattenverksamhet utan tillstånd eller

rättighet kan alltså inte grundas på 11 kap. 27 § andra stycket miljöbalken. I andra stycket regleras endast under vilka förutsättningar en verksamhet får bedrivas trots att den inte har moderna miljövillkor enligt skyldigheten i första stycket.

Enligt 11 kap. 27 § andra stycket får en verksamhet, trots första stycket, bedrivas till dess en prövning är klar om (1) verksamhetsutövaren har ansökt om tillstånd eller omprövning för att förse verksamheten med moderna miljövillkor, eller (2) verksamheten omfattas av en nationell plan för moderna miljövillkor enligt föreskrifter som regeringen meddelar och verksamhetsutövaren inte är försenad med att ansöka om prövning enligt planen. Vidare stadgas i 11 kap. 28 § miljöbalken att det ska finnas en nationell plan för de prövningar som avses i 27 §. Planen ska ange en nationell helhetssyn i fråga om att verksamheterna ska föras med moderna miljövillkor på ett samordnat sätt med största möjliga nytta för vattenmiljön och för nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel. I de av regeringen meddelade föreskrifterna i 36 § FVV anges bl.a. att en vattenverksamhet ska omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor om verksamheten är en sådan verksamhet som avses i 11 kap. 6 § miljöbalken.

I 41 § 1 FVV stadgas att en verksamhet som omfattas av den nationella planen får bedrivas till dess en prövning för moderna miljövillkor är klar trots att verksamheten saknar tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken om verksamheten omfattas av 5 a § MP. Stadgandet förtydligar att skyldigheten i 11 kap. 27 § första stycket miljöbalken och därmed undantaget i bestämmelsens andra stycke 2, att få avvakta med uppdateringen till moderna miljövillkor till dess det är dags för sådan prövning enligt den nationella planen, gäller inte bara verksamheter med meddelade tillstånd utan även verksamheter som bedrivs med en sådan särskild rättighet som omfattas av den nya 5 a § MP. Stöd för detta synsätt finns även i förarbetena till 5 a § MP (se prop. 2017/18:243 s. 110 f. och 177).

Lagregleringen avseende den nationella planen och bemyndigandet för regeringen att meddela närmare föreskrifter i det avseendet finns således i 11 kap. 27 § och 28 § miljöbalken som avser prövning för moderna miljövillkor och inte prövning för grundtillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Enligt 11 kap. 27 § andra stycket 2

miljöbalken är rättsverkan av att en verksamhet omfattas av den nationella planen begränsad till att verksamheten medges undantag från skyldigheten i första stycket att ha moderna miljövillkor den 1 januari 2019 och får avvakta med prövningen för moderna miljövillkor till dess det är dags för sådan prövning enligt tidpunkt i planen (se även 39 § första stycket och 40 § FVV). Vilken verksamhet som får bedrivas i avvaktan på uppdateringen till moderna miljövillkor regleras av det tillstånd eller den särskilda rättighet som gäller för verksamheten. Det förhållande att en tillståndspliktig verksamhet kommit att omfattas av den nationella planen, trots att den helt saknar tillstånd eller rättighet som kan omprövas för moderna miljövillkor, kan i enlighet med detta inte anses ha någon rättsverkan i förhållande till exempelvis tillståndsplikten i 11 kap. 9 § miljöbalken.

Mot den bakgrunden och i enlighet med ordalydelsen i 11 kap. 28 § miljöbalken ska den nationella planen omfatta de vattenverksamheter som enligt 11 kap. 27 § miljöbalken ska prövas för moderna miljövillkor. I 36 § FVV anges visserligen inte som krav för att omfattas av planen att verksamheten har tillstånd eller rättighet som kan uppdateras med moderna miljövillkor. Ett sådant krav följer dock av systematiken kopplad till lagregleringen om moderna miljövillkor och den nationella planen samt av att 11 kap. 27 § och 28 § miljöbalken, som ligger till grund för regeringens föreskrifter i 36 § FVV, reglerar när en verksamhet ska prövas för moderna miljövillkor och inte när grundtillstånd måste sökas enligt 11 kap. 9 § miljöbalken.

De nya vattenrättsliga reglerna aktualiserar även frågan hur ett beslutat förbud, som vunnit laga kraft och börjat gälla före ikraftträdandet av de nya reglerna, förhåller sig till 5 a § MP. Som angetts ovan stadgas numera i 5 a § MP att en verksamhet som bedrivs i enlighet med vissa angivna särskilda rättigheter ska anses bedrivas med stöd av en rättighet som har tillkommit enligt motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2019 och saknar övergångsbestämmelser. Före 5 a § MP trädde i kraft gällde att den rätt att förfoga över vattnet som följde av en särskild rättighet inte hindrade förelägganden från tillsynsmyndigheten att söka tillstånd enligt miljöbalken (se t.ex. MÖD 2012:26-28). Om sådant tillstånd inte söktes kunde verksamheten förbjudas.

Enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till de nya reglerna i miljöbalken avseende moderna miljövillkor ska äldre bestämmelser tillämpas för handläggning och prövning av mål och ärenden som inlets före ikraftträdandet. I samband med att Civilutskottet behandlade nämnda övergångsbestämmelser togs frågan upp hur man ska se på förelägganden att söka tillstånd som vunnit laga kraft före ikraftträdandet av de nya reglerna. I betänkandet anges att reglerna om äldre rättigheter och möjligheten att vänta med omprövning till dess att det är dags enligt den nationella planen kommer att gälla för ett tillståndsmål som inleds efter lagändringarnas ikraftträdande. Vidare anges att ett sådant föreläggande har förlorat sin betydelse om det handlar om att söka tillstånd för något som det inte längre måste sökas tillstånd för och att sökanden, om ett tillståndsmål pågår när lagändringarna träder i kraft, kan välja att återkalla ansökan och på så sätt kunna använda sig av de nya bestämmelserna (se Civilutskottets betänkande 2017/18:CU31 s. 22 f.).

Varken i betänkandet eller i förarbetena i övrigt finns något uttalande att lagakraftvunna förbud inte ska gälla efter ikraftträdandet av de nya reglerna och någon lagbestämmelse angående detta har inte heller införts. Om en verksamhet förbjuds finns inte någon rätt att bedriva verksamheten och eventuell tidigare rätt får därmed anses utsläckt. Om en verksamhet vid ikraftträdandet av de nya reglerna omfattades av ett lagakraftvunnet och gällande förbud fanns det således inte längre någon särskild rättighet med stöd av vilken verksamheten kunde bedrivas. En sådan verksamhet kan därför inte omfattas av 5 a § MP.

Bedömningen i detta fall

Den aktuella vattenverksamheten vid Forshults kvarn omfattas inte av något meddelat tillstånd. CG har hänvisat till att kraftverk som har stöd i äldre rättigheter genom införandet av 5 a § MP är tillåtna enligt miljöbalken. Forshults kvarn omfattas dock genom lagakraftvunnet avgörande från 2015 av förbud avseende vattenverksamhet i form av vattenavledning för turbindrift som trädde i kraft i oktober 2016. Vid dessa förhållanden anser Mark- och miljööverdomstolen, i enlighet med redogörelsen ovan, att en rätt att bedriva vattenverksamhet för produktion av vatten-kraftsel inte kan grundas på den efter förbudets ikraftträdande tillkomna 5 a § MP.

Eventuell fortsatt drift förutsätter i stället att tillstånd söks enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Mot den bakgrunden kan verksamheten inte anses omfattas av regleringen i 11 kap. 27 § miljöbalken och den ska följaktligen inte heller omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor. Mark- och miljööverdomstolen fastställer därför länsstyrelsens beslut att Forshults kvarn inte ska omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor.

Denna dom innebär en ändring av tidigare praxis (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar den 16 oktober 2019 i mål nr M 8719-18 [MÖD 2019:24] och den 13 november 2019 i mål nr M 747-19).

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Roger Wikström och Li Brismo, referent, samt f.d. tekniska rådet Dag Ygland (skiljaktig).

Föredragande har varit Susanne Schultzberg.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

F.d. tekniska rådet Dag Ygland är skiljaktig och anför följande.

Huvudfrågan i målet handlar om tolkningen av den nya lagstiftningen på vattenrättens område som infördes 1 januari 2019, främst paragraferna 11 kap. 6 § och 11 kap. 27 § i miljöbalken samt 5 a § i MP.

Första stycket i 11 kap. 27 § miljöbalken stipulerar sammanfattningsvis att tillstånd till vattenkraftverk ska ha prövats enligt miljöbalken och ha miljövillkor som inte är äldre än 40 år. Detta bryter igenom eventuell rättskraft i befintliga tillstånd. Stycket kommer att ha relevans vid prövning av vattenkraftverk i all framtid och det är enligt min mening då förklarligt att man valt ordalydelsen ”tillståndets villkor” i andra meningen.

Andra stycket däremot har i princip bara giltighet under en övergångsperiod tills samtliga vattenkraftanläggningar har fått moderna miljövillkor enligt miljöbalken. Stycket inleds med ”Trots första stycket”. Majoriteten anser att detta ska tolkas som att hela paragrafen endast gäller de vattenkraftverk som har ett giltigt tillstånd. Jag anser att det finns mycket som talar mot en sådan tolkning.

Jag är enig med majoriteten att 11 kap. 27 § miljöbalken inte innebär något undantag från tillståndsplikten enligt 11 kap. 9 § miljöbalken men jag anser att andra stycket ger en möjlighet till uppskov med att inkomma med en tillståndsansökan tills det är dags enligt den nationella planen för moderna miljövillkor.

Det finns ett stort antal vattenkraftverk i landet där vissa delar av anläggningarna och verksamheterna kan hänvisa till rättigheter som är giltiga enligt 5 a § MP medan andra delar inte kan stödjas på sådana rättigheter, t. ex. genom ombyggnader som skett under nittonhundratalet. Att prövningarna av alla gamla vattenkraftverk ska ske enligt en nationell plan har två stora fördelar. Dels att prövningarna kan ske vattendragsvis så att den totala miljöpåverkan på vattendragen kan bedömas och åtgärdas samlat, och dels att myndigheterna kan fokusera sitt arbete på de vattendragssträckor som står närmast

på tur enligt planen. Om de vattenkraftverk som inte har fullständiga tillstånd skulle tvingas söka tillstånd omedelbart försvinner dessa fördelar.

En betydande miljöpåverkan som vattenkraftverkens dammar har i vattendragen är att de utgör vandringshinder för fisk och annan vattenlevande fauna. Förutom vattenkraftverkens dammar finns det ett stort antal dammar som inte har någon anknytning till vattenkraftverk, t. ex. gamla flottningsdammar och kvarndammar som inte byggts om till vattenkraftverk. Dessa omfattas inte av kraven på moderna miljövillkor enligt 11 kap. 27 § utan kommer att behöva åtgärdas genom tillsyn för att åtgärder vid vattenkraftverken ska få full effekt på miljön i vattendragen.

Tillsynsmyndigheterna kommer att ha ett omfattande arbete med denna tillsyn. Om det dessutom ska finnas vattenkraftverk som inte omfattas av 11 kap. 27 § för att de i dagsläget har otillräckliga tillstånd kommer det att krävas resurser från tillsynsmyndigheterna för att bedriva tillsyn på dessa och driva fram tillståndsansökningar som sedan kan visa sig mindre ändamålsenliga när man i ett senare skede tar ett samlat grepp i det aktuella vattendraget enligt den nationella planen.

En betydligt bättre väg att gå, som jag alltså anser var lagstiftarens mening, är att de vattenkraftverk som uppfyller definitionen i 11 kap. 6 § miljöbalken omfattas av 11 kap. 27 §. Det blir då verksamhetsutövarna som har ansvaret för att inkomma med ansökningar i enlighet med den nationella planen. De verksamheter som har tillstånd enligt någon av vattenlagarna eller fullt ut kan stödja verksamheten på en rättighet enligt 5 a § MP behöver endast inkomma med en ansökan om omprövning. För sådana omprövningar gäller 24 kap. 10 § i miljöbalken. Övriga kommer helt eller delvis att behöva inkomma med en ansökan enligt 11 kap. 9 § miljöbalken vilket kan kräva en mer omfattande ansökan.

Stöd för detta synsätt kan t. ex. ges av

- Prop 2017/18:243. På sid 97 under ”Enkel anmälan för att omfattas av planen” anges att ”Om verksamheten saknar tillstånd, ska anmälan istället innehålla uppgift om att tillstånd saknas.”
- Prop 2017/18:243. På sid 164 om lagligförklaring står bl. a. ”Om det vid en prövning för moderna miljövillkor visar sig att den prövade verksamheten till någon del bedrivs

med en anläggning som det är oklart huruvida den har tillstånd eller är laglig, kommer det att vara möjligt att i samband med omprövningen också ansöka om det tillstånd som behövs för den verksamhet som bedrivs med anläggningen.

- Havs- och vattenmyndighetens ”Vägledning om samverkan inför prövning enligt nationella planen”. Under rubriken ”Ansökningarnas innehåll” (sid 6) står i tredje stycket

Även om huvudregeln är att vattenkraften ska förses med moderna miljövillkor via omprövning, går det inte att utesluta att det kan finnas vattenkraftverk som helt eller för delar av verksamheten saknar tillstånd (alltså när verksamhetsutövarna för vissa delar av verksamheten varken kan återropa någon så kallad särskild rättighet eller tillstånd enligt äldre vattenlagen eller vattenlagen). Dessa verksamhetsutövare behöver ansöka om tillstånd för de delar av verksamheten som saknar tillstånd. I sådana fall finns krav på att genomföra en specifik miljöbedömning och att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning samt genomföra samråd enligt 6 kap. miljöbalken. Detta kan även bli aktuellt när ansökan, utöver vad som ryms inom gällande tillstånd, omfattar effektivisering av verksamheten och/eller utökad reglering. Vidare krävs miljökonsekvensbeskrivning i de fall en Natura 2000-tillståndsprövning behöver utföras. Natura 2000-tillståndsprövning för pågående verksamheter behandlas i Naturvårdsverkets handbok Förutsättningar för prövningar och tillsyn i Natura 2000-områden.

Och i fjärde stycket

För att säkerställa en effektiv prövning och för att alla prövningar ska kunna genomföras inom 20 år är det viktigt att de ansökningar som lämnas in till domstol inte kräver långdragna kompletteringsrundor. Myndigheterna ska vid behov hjälpa verksamhetsutövarna med information om vad som krävs för ett fullständigt prövningsunderlag. Detta är en del av myndigheternas serviceskyldighet (se bl.a. prop. 2017/18:243 s. 83). Havs- och vattenmyndigheten anser att det, mot bakgrund av serviceskyldigheten, även är viktigt att länsstyrelsen informerar verksamhetsutövaren om delar av den befintliga verksamheten bedöms sakna tillstånd och därmed istället kräver en tillståndsansökan med miljökonsekvensbeskrivning och samråd. En sådan bedömning bör ske så tidigt som möjligt i samverkansprocessen. I detta sammanhang är det dock viktigt att tänka på att krav på bevisning av en äldre rättighet inte bör ställas så högt att det i praktiken blir omöjligt att bevisa vad som är rättskraftigt avgjort. Detta framgår av civilutskottets betänkande (2017/18:CU31 s. 19)

- Havs- och vattenmyndighetens ”Frågor och svar om den nationella planen”
Får de verksamheter som helt saknar tillstånd eller annan särskild rättighet ingå i nationella planen?
Avgörande för att få ingå i den nationella planen är kriterierna i 11 kap 6 § miljöbalken, vilka i huvudsak är vattenverksamhet som ”är avsedd för produktion av el, eller när verksamheten påbörjades, var avsedd för att producera el”. Dessutom måste övriga kriterier i 36 § vattenverksamhetsförordningen vara uppfyllda, d.v.s. verksamheten ska vara påbörjad före utgången av 2018, inte prövad enligt miljöbalken och senast den 1 juli 2019 vara anmäld till länsstyrelsen.
Vilka tillstånd eller andra äldre rättigheter som finns har ingen betydelse för frågan om man ska omfattas av den nationella planen eller inte. En anmälan kan endast avvisas om någon av förutsättningarna i 36 § inte är uppfyllda (se även 38 § vattenverksamhetsförordningen).

Sammanfattningsvis anser jag alltså att de anläggningar som uppfyller definitionen i 11 kap. 6 § och uppfyller kraven i 36 § FVV ska kunna ingå i den nationella planen även om de saknar tillstånd, givetvis förutsatt att de tillkommit innan miljöbalken trädde i kraft 1 januari 1999. Detta överensstämmer också med gällande praxis från Mark- och miljööverdomstolen som uttrycktes i två domar som gavs hösten 2019 i målen M 8719-18 och M 747-19.

Det i detta mål aktuella vattenkraftverket har ett lagakraftvunnet förbud mot att bedriva verksamheten men är enligt verksamhetsutövaren i övrigt möjligt att ta i drift. För kraftverksdriften inträdde förbudet i oktober 2016. Mark- och miljööverdomstolen har tidigare bedömt att anläggningar som är permanent nedlagda inte kan ingå i den

nationella planen, se t ex M 7212-19. Frågan är då var gränsen går för när ett kraftverk inte längre ska anses vara avsett för kraftproduktion i enlighet med 11 kap. 6 § p. 1 miljöbalken. I brist på annat kan ledning tas av 41 § FVV där gränsen har satts vid verksamheter som bedrevs vid utgången av 2015. Då det aktuella förbudet trädde i kraft under 2016 är min slutsats att anläggningen uppfyller kraven i 36 § FVV och därmed ska antas till den nationella planen. Mark- och miljödomstolens dom ska därmed fastställas.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-02-06
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4118-19

PARTER

Klagande CG

Ombud: VF

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 8 augusti 2019 i ärende nr 531-19918-2019, se bilaga 1

SAKEN

Anmälan av Forshults kvarn till den nationella planen för moderna miljövillkor

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsen i Skåne läns beslut av den 8 augusti 2019, i ärende nr 531-19918-2019, och beslutar att Forshults kvarn utgör en sådan vattenverksamhet som avses i 11 kap. 6 § första stycket 1 p. miljöbalken samt att verksamheten i övrigt uppfyller kraven för att omfattas av den nationella planen enligt 36 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter.

2. Mark- och miljödomstolen återförvisar målet till Länsstyrelsen i Skåne län för fortsatt handläggning i enlighet med domskälen.

BAKGRUND

CG har till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) anmält Forshults kvarn till den nationella planen för moderna miljövillkor enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutade den 8 augusti 2019 att den vattenverksamhet som bedrivs vid Forshults kvarn inte uppfyller kraven för att få omfattas av den nationella planen.

CG har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

CG har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska meddela att Forshults kvarn ska ingå i den nationella planen.

Till stöd för sin talan har han anfört i huvudsak följande. Det är fråga om en vattenverksamhet som är avsedd för produktion av vattenkraftsel genom omvandling av energin i strömmande vatten. Detta i enlighet med 11 kap. 6 § första punkten i miljöbalken.

I länsstyrelsens beslut anges som grund för att inte godkänna anmälan till den nationella planen, att det inte bedrivs någon produktion av vattenkraftsel vid anläggningen. Det skulle vidare inte heller vara fråga om en anläggning som är byggd för produktion av vattenkraftsel. I denna del är det uppenbart att länsstyrelsen har antagit en bedömning och inställning som helt bortser från de senaste ca sju årens arbete från deras sida samt tidigare historik. Forshults kvarn är en mindre kvarn som också kan användas för produktion av el. Detta har man i perioder också gjort men de senaste åren, innan turbinstopp infördes, har man valt att till största delen använda kraften i vattnet för kvarnverksamhet. Kraften i vattnet utvinns dock via en turbin så någon egentlig skillnad mellan att producera kraft och

driva kvarnen finns inte, det handlar enbart om att kraften konverteras till el och säljs på nätet eller förbrukas enskilt i kvarnverksamheten. I grunden stämmer alltså inte länsstyrelsens beskrivning av att ingen verksamhet har pågått sedan 1997.

Det som därefter har hänt är att länsstyrelsen under 2012 kontaktade honom. Myndigheten klargjorde att man ansåg att det saknades tillstånd för verksamheten och att det därmed inte heller var möjligt att producera kraft vid anläggningen. Detta gjorde att han valde att inte återuppta produktion av el vid anläggningen. Att starta upp anläggningen och åter producera el är dock när som helst möjligt. Det kräver mindre tekniska åtgärder som inte erfordrar någon större tidsåtgång eller kostnader. Den hantering som länsstyrelsen har haft i frågan om kraftverket har alltså i hög grad påverkat möjligheterna att producera elkraft i perioden 2012 fram till 2015.

Det som sedan sker är mycket riktigt att förbud mot turbindrift vinner laga kraft, i och med Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts dom i mål M 865-15. Då någon tillståndsansökan inte inkommit från hans sida gäller från den 16 september 2016 att man inte längre får producera kraft vid kraftverket. Skulle han idag producera kraft så innebär det alltså att han skulle göra sig skyldig till en överträdelse som troligen är brottslig. Något faktiskt alternativ än att inte producera kraft finns i dagsläget således inte. Detta gör att från meddelad dom fram till idag så har ingen kraft producerats med anledning av aktuellt domslut.

Dock är det så att hela grunden för nämnd dom numera inte längre torde finnas. Länsstyrelsens föreläggande som föregick domen i målet samt även domstolens egen argumentation utgår från omständigheter som numera inte längre existerar. Vid tidpunkten för föreläggandet var nämligen praxis på området sådan att länsstyrelsen kunde förelägga en ägare av ett kraftverk som saknade tillstånd enligt miljöbalken att söka tillstånd. Detta är numera inte möjligt eftersom det från den 1 januari 2019 infördes en ny regel i 5 a § i lagen om införande av miljöbalken. Denna regel, som saknar övergångsbestämmelser, innebär att alla äldre rättigheter såsom urminnes hävd och häradsdomar numera är att se som tillstånd enligt

miljöbalken. Det innebär att han från och med den 1 januari 2019 har tillstånd enligt miljöbalken. Det han saknar är moderna miljövillkor vilket den nationella planen syftar till att åtgärda i kommande omprövningar. Att detta är fallet framgår tydligt av den politiska viljan. I Civilutskottets yttrande (2017/18 CU:31), som föregick den antagna lagen, anges på sid. 19 följande:

”Den som bedriver en vattenverksamhet i enlighet med det som kan anses ha tillåtits enligt en särskild äldre rättighet (t.ex. enligt ett privilegiebrev eller enligt urminnes hävd) kommer alltså inte längre kunna föreläggas att söka tillstånd för verksamheten eller för den anläggning som vattenverksamheten drivs med.”

I denna del måste även uppmärksammas Mark- och miljööverdomstolens ställningstagande i målet M 9958-18 där domstolen konstaterade att det inte är möjligt att förelägga en verksamhetsutövare, oavsett om denna är med i nationella planen eller inte, att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet. I dagens läge hade alltså ett liknande föreläggande från länsstyrelsen troligen upphävts.

Sedan måste man i detta sammanhang även påpeka vad som faktiskt omfattas av aktuell reglering i 11 kap. 6 § miljöbalken. I författningskommentaren (prop. 2017/18:243 sid. 198) talas det om att dämning av vatten ska göras i syfte att leda vattnet till en anläggning som kan ta tillvara på kraften. Detta görs på Forshults kvarn än idag. Den enda skillnaden mot tidigare är att kraften i vattnet inte tas tillvara på genom att turbindrif inte pågår. Regleringen av vatten pågår dock hela tiden så även ur detta perspektiv måste det anses att det är frågan om en verksamhet som uppfyller kraven för att omfattas av den nationella planen.

Det är i denna del som länsstyrelsens beslut uppvisar uppenbara brister. Myndigheten använder en omständighet, att kraft inte produceras vid anläggningen, som dels beror på myndighetens egna besked till verksamhetsutövaren och dels ett beslut om upphörande av turbindrif vars rättsliga grund numera inte längre existerar. Detta kan rimligen inte vara korrekt. Det är ett beslut som strider mot själva grundtanken med den nationella planen, att vattendrag ska prövas samordnat och till viss del gemensamt. Utan att så många kraftverk som möjligt ingår så kommer det inte

vara möjligt att uppfylla målen med planen såsom att systematiskt förse vattenkraftverken med moderna miljövillkor. Att då lämna vissa kraftverk utanför systemet på grund av omständigheter som verksamhetsutövaren inte ens råder över kan rimligen inte vara korrekt. Riksdagen har vidare med aktuell lagstiftning tydligt klargjort att äldre rättigheter numera är att se som i paritet med tillstånd enligt miljöbalken. Detta gör att hela grunden för dagens förbud mot turbindrift kan ifrågasättas. Med sådana omständigheter så får det anses skäligt att, trots att det i dagsläget inte pågår någon produktion vid anläggningen, se Forshults kvarn som en producerande anläggning som omfattas av aktuell reglering i miljöbalken. Yrkandet ska därför bifallas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Den 1 januari 2019 trädde nya regler i kraft som innefattar ett nytt provningssystem för tillståndspliktiga vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel. Reglerna innebär att den som bedriver en tillståndspliktig vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel ska se till att verksamheten har moderna miljövillkor.

Enligt 11 kap. 6 § första stycket miljöbalken avses med vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel en vattenverksamhet som innebär vattenreglering, vattenbortledning, vattenöverledning eller annan påverkan på vattnets flöde och

1. är avsedd för produktion av el genom omvandling av energi i strömmande vatten, eller

2. när verksamheten påbörjades, var avsedd för sådan produktion.

Enligt 11 kap. 27 § miljöbalken ska den som bedriver tillståndspliktig vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel se till att verksamheten har moderna miljövillkor.

Av 11 kap. 28 § miljöbalken följer att det ska finnas en nationell plan för de provningar som avses i 27 §. Planen ska ange en nationell helhetssyn i fråga om att verksamheterna ska förse med moderna miljövillkor på ett samordnat sätt med

största möjliga nytta för vattenmiljön och för nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel. Planen ska beslutas av regeringen.

En vattenverksamhet ska enligt 36 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter m.m. (FVV) omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor om verksamheten

1. är en sådan verksamhet som avses i 11 kap. 6 § miljöbalken,
2. har påbörjats före utgången av 2018,
3. inte har tillståndsprovats eller omprovats enligt miljöbalken efter utgången av 1998 och
4. senast den 1 juli 2019 är anmäld till länsstyrelsen för att omfattas av planen.

Enligt förarbetena till bestämmelserna ovan framgår bl.a. följande. Enligt 11 kap. 6 § första stycket 1 p. miljöbalken ska en vattenverksamhet anses vara en vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel, om verksamheten innebär vattenreglering, vattenbortledning eller vattenöverledning eller på annat sätt påverkar vattnets flöde och denna påverkan sker för produktion av vattenkraftsel, dvs. för att producera el genom omvandling av energin i det strömmande vattnet. Verksamheten ska alltså ha detta syfte, dvs. bedrivs som ett led i en produktion av vattenkraftsel, till exempel genom att dämna upp vatten i syfte att samla vattnet så att det kan ledas till en anläggning som tar vara på kraften i det strömmande vattnet (se prop. 2017/18:253 s. 198 ff.).

Mark- och miljödomstolens bedömning

För att en anläggning ska kunna omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor ska anläggningen utgöra en sådan verksamhet som avses i 11 kap. 6 § MB samt uppfylla kraven i 36 § FVV.

Av handlingarna i målet kan utläsas följande. Forshults kvarn ligger vid Vramsån och har använts för produktion av vattenkraftsel genom att omvandla energin i strömmande vatten. Turbindriften upphörde dock efter den 16 september 2016.

Anläggningen finns dock kvar. På Forshults kvarn görs än i dag dämning av vatten i syfte att leda vattnet till en anläggning som kan ta till vara på kraften för produktion av el. CG har i anmälan till den nationella planen uppgett att kraft-verket har en installerad effekt på 22 MW. Av produktionshandlingarna framgår att elproduktion skedde under 1997 samt under 2014/2015 med fakturadatum den 31 januari 2015.

Enligt mark- och miljödomstolens mening framgår det inte av lagtextens ordalydelse i 11 kap. 6 § första stycket 1 p. miljöbalken att begreppet ”är avsedd för” inbegriper ett krav på att elproduktion måste pågå.

Mot den bakgrunden finner domstolen, även med beaktande av att det i dagsläget inte pågår någon elkraftsproduktion vid Forshults kvarn, att vattenverksamheten ändå får anses ha det syfte som framhålls i förarbetena, nämligen att bedrivas som ett led i en produktion av vattenkraftsel, till exempel genom att dämna upp vatten i syfte att samla vattnet så att det kan ledas till en anläggning som tar vara på kraften i det strömmande vattnet.

Mot den bakgrunden finner domstolen att Forshults kvarn är avsedd för produktion av el genom omvandling av energin i strömmande vatten och att verksamheten är sådan som avses i 11 kap. 6 § första stycket 1 p. miljöbalken. Detta oaktat att mark- och miljödomstolen den 16 september 2016 i mål nr M 865-15 har beslutat att CG inte längre får producera kraft vid kraftverket. Därmed uppfylls även kravet i 36 § 1 p. FVV.

Då elproduktion skedde under 1997 och under 2014/2015 med fakturadatum den 31 januari 2015 uppfylls också kravet i 36 § 2 p. FVV.

Verksamheten har inte tillståndsprövats eller omprövats enligt miljöbalken efter utgången av 1998. Därmed är även kravet i 36 § 3 p. FVV uppfyllt.

Slutligen uppfylls kravet i 36 § 4 p. miljöbalken eftersom verksamheten är anmäld till länsstyrelsen före den 1 juli 2019

Sammanfattningsvis uppfyller vattenverksamheten vid Forshults kvarn samtliga krav för att omfattas av den nationella planen för moderna miljövillkor.

Länsstyrelsen har därför inte haft fog för att avslå CGs anmälan, varför det överklagade beslutet ska upphävas. Med hänsyn till att länsstyrelsen administrerar anmälningar till den nationella planen (37 § FVV) ska ärendet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 27 februari 2020.

Cecilia Giese Hagberg

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit beredningsjuristen Linnea Wictorsson.